

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

આર/ફર્ટ અપીલ નં. ૨૬૨૩/૨૦૧૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી.એન. કારિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

ગુજરાત મેરીટાઈમ બોર્ડ....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

જોગડિયા પોલિમર્સ પ્રા. લિમિટેડ....સામાવાળા(ઓ)

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી એડવોકેટ : શ્રી પી.આર. નાણાવટી
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફથી એડવોકેટ : શ્રી સલિલ એમ. ઠાકોર

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી.એન. કારિયા

તારીખ : ૦૮/૧૦/૨૦૧૮

સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી.એન. કારિયા મારફત)

૧. અપીલકર્તા – મૂળ વાદીએ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (જે હવે પછી સંક્ષિપ્તમાં "ધ કોડ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૯૬ હેઠળ દાખલ કરેલ હાલની અપીલ દ્વારા, કોમર્શિયલ કોર્ટ, રાજકોટના વિદ્વાન જજ દ્વારા કોમર્શિયલ સિવિલ સૂટ નં. ૨૦/૨૦૧૬ માં સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ ની જોગવાઈઓ હેઠળ વાદપત્ર નામંજૂર કરીને અરજી આંક ૨૨ નીચે તારીખ ૧૭મી માર્ચ ૨૦૧૭ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદા અને હુકમને પડકાર્યો છે.

૨. પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદનો નિવેડો લાવવા માટે, શરૂઆતમાં, વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલા દાવામાંથી અમારી સમક્ષ ઊભા કરાયેલા વિવાદનો નિર્ણય લેવાની હદ સુધી કેસના સંબંધિત તથ્યો હાથ પર લેવા હિતાવહ છે.

૩. કોડના ઓર્ડર ૩૭ હેઠળ દાખલ કરાયેલ વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજ, સ્પેશિયલ કોર્ટ [અલંગ], ભાવનગરની કોર્ટ સમક્ષ ૨૦૧૧ના સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૧૫માં, અપીલકર્તા-મૂળ વાદી [ત્યારબાદ, "વાદી તરીકે ઉલ્લેખિત છે. "] રૂ.ની રકમની વસૂલાત માંગી. ૧,૯૮,૬૩,૧૨૯/= પ્રતિવાદી-મૂળ પ્રતિવાદી પાસેથી [ત્યારબાદ "પ્રતિવાદી" તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે] પ્રતિવાદી દ્વારા તેમાં ગણના કરાયેલા વિવિધ માથા સામે ચૂકવવાના લાંબા સમયથી બાકી લેણાં તરફ.

૪. એ નોંધવા પર કે દાવોમાં નિર્દિષ્ટ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદનો સમાવેશ થાય છે; કોમર્શિયલ કોર્ટ, કોમર્શિયલ ડિવિઝન અને કોમર્શિયલ એપેલેટ ડિવિઝન ઓફ હાઈકોર્ટ એક્ટ, ૨૦૧૫ની કલમ ૨ [c] હેઠળ વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબ ["ત્યારબાદ "૨૦૧૫નો અધિનિયમ"] તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવશે, વિદ્વાન વિશેષ ન્યાયાધીશ , ૨૦૧૧ ના સ્પેશિયલ સિવિલ સુટ નંબર ૧૫ માં આંક ૧ ની નીચે આપેલા આદેશ હેઠળ ભાવનગર, કલમ ૯ [૧] અને ૧૫ [૨] ની જોગવાઈઓ પર આધાર રાખીને, વાણિજ્યિક કોર્ટ, રાજકોટને કેસ પેપર્સ ટ્રાન્સફર કર્યા. ૨૦૧૫નો અધિનિયમ. તદનુસાર, ઉક્ત દાવો રાજકોટ ખાતેની કોમર્શિયલ

કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવા માટે આવ્યો હતો, જેમાં તેને ૨૦૧૬ના કોમર્શિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૨૦ તરીકે ફરીથી નંબર આપવામાં આવ્યો હતો.

પ. ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. હેઠળ ફરિયાદને નકારવા માટે પ્રતિવાદી દ્વારા ખસેડવામાં આવેલી અરજીમાં, અન્ય બાબતોમાં મુખ્ય પ્રતિકાર એ હતો કે મર્યાદાના કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત દાવા પર ધ્યાન આપવાની જરૂર નથી.

ડ. આ અરજી આંક. ૨૨ નો વિરોધ વાદી-ગુજરાત મેરીટાઇમ બોર્ડ દ્વારા એ આધાર પર કરવામાં આવ્યો હતો કે વિવિધ ચાર્જસ પેટે પડતી રકમ પ્રતિવાદી દ્વારા ૨૨મી માર્ચ ૨૦૧૦ ના રોજ તેના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવી હતી; ૨૦મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ અને ૨૭મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ એ બાકી ચૂકવણી કરવા માટે વધુ સમય માગ્યો હતો અને તેથી, મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની કલમ ૧૮ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, દાવો સમય પ્રતિબંધિત હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૭. કોમર્શિયલ કોર્ટ સમક્ષ, વાદીનો કેસ હતો કે પ્રતિવાદી-જોગડિયા પોલિમર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડે વાદી-ગુજરાત મેરીટાઇમ બોર્ડ સાથે કરાર કર્યો હતો જેમાં ભાવનગર ખાતે શિપ-બ્રેકિંગ યાર્ડમાં પ્લોટ નં. ૧૪૪ ફાળવવામાં આવ્યો હતો. તે જો કે, વાદીના જણાવ્યા મુજબ, પ્રતિવાદી બીચિંગ ચાર્જિસ, પાયલોટ ચાર્જિસ અને અન્ય આનુષંગિક ચાર્જ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો; શિપ-બ્રેકિંગ યાર્ડ્સ સંબંધિત ૧૯૯૪ ના લાગુ નિયમોની શરતોમાં વસૂલવાપાત્ર તરીકે, પ્રતિવાદીને ફાળવેલ સમાન પ્લોટ તરીકે. કે, ઉપરોક્ત કરારના નિયમો અને શરતો મુજબ,

વાદીએ પ્રતિવાદી પાસેથી રૂબી ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ના રોજ પ્લોટ નં. ૧૪૪નો કબજો મેળવી લીધો હતો અને તેથી, કરારની શરતો હેઠળ મુદતવી પડેલા ચાર્જસ ચૂકવવા માટે પણ જવાબદાર છે.

૮. વિદ્વાન વાણિજ્ય ન્યાયાધીશ, વાણિજ્ય અદાલત, રાજકોટે સંબંધિત પક્ષકારોને લંબાણપૂર્વક સાંભળ્યા પછી, તારણ કાઢ્યું કે ફરિયાદ કોઈ તારીખો સહન કરતી નથી; જ્યારે પ્લોટ નંબર ૧૪૪ નો કબજો પાછો લેવામાં આવ્યો હતો તે તારીખ સાચવો; તે તારીખ જ્યારે દેવાની કથિત સ્વીકૃતિ કરવામાં આવી હોય, અને તેથી, વાદી દ્વારા યોગ્ય રીતે વિનંતી કરવામાં આવેલ કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ ન હોય; અને તેથી વધુ, જ્યારે વાદી આ બાબતના રેકૉર્ડ પર પક્ષકારો વચ્ચેના કરારને રેકૉર્ડ પર લાવવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો, ત્યારે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે ફરિયાદને કાર્યવાહીના જરૂરી કારણથી વંચિત રાખ્યો હતો, અને તે મુજબ, અરજી મંજૂર કરી હતી. ૨૨ અને ત્યાંથી હાલની કાર્યવાહીને વેગ આપતા ફરિયાદને નકારવાનો આદેશ આપ્યો. જો કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશનો અભિપ્રાય હતો કે દાવો મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત નથી. તેમનો અભિપ્રાય હતો કે પ્રતિવાદી દ્વારા તે ચૂકવવાના વચન સાથે દેવાની સ્વીકૃતિ હતી અને તેથી, કરાર કાયદાની કલમ ૨૫ ના ઘટકો સંતુષ્ટ હતા. ત્યારપછીના ત્રણ વર્ષમાં જે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો તે મર્યાદાના સમયગાળામાં હતો. સંબંધિત પક્ષકારોના વકીલોને નોંધપાત્ર રીતે સાંભળ્યા.

૯. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પી.આર. નાણાવટીએ અપીલકર્તા-ગુજરાત મેરીટાઇમ બોર્ડ [જે હવે પછી "વાટી-બોર્ડ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે] માટે હાજર રહીને અરજી આંક નીચે આપેલા વાદગ્રસ્ત હુકમ પર હુમલો કર્યો. ૨૨ તે વાટી-બોર્ડની દલીલો અને તેના હેઠળ દાવો કરવામાં આવેલ રાહતની કદર ન કરવામાં તે ધોર ભૂલ કરે છે તેટલું કાયદા, તથ્યો અને ભૂલભરેલું હોવાનું ગણાવવું. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે જે રકમ દાવો દ્વારા વસૂલવાની માંગ કરવામાં આવી છે તે એલઈટી-એલડીટીના હેડ હેઠળના વૈધાનિક શુલ્ક, પ્લોટ ડેવલપમેન્ટ ચાર્જિસ, પ્લોટનું ભાડું અને ગુજરાતની જોગવાઈઓ હેઠળ બોર્ડ દ્વારા નિર્ધારિત અન્ય સંબંધિત શુલ્કના સંદર્ભમાં છે. મેરીટાઇમ બોર્ડ [શિપ રિસાયકલિંગ પ્લોટ્સનો ઉપયોગ કરવા માટેની પરવાનગી આપવા માટેની શરતો અને પ્રક્રિયાઓ] રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૦૬ અને તેથી, પ્રતિવાદી દ્વારા શિપ-બ્રેકિંગ પ્લોટ માટે ચૂકવવાપાત્ર વૈધાનિક શુલ્કની ચુકવણી અંગે કોઈ વિવાદ નથી.

૧૦. નીચેની અદાલતના અભિગમના પાસા પર, વાટીના વકીલે દલીલ કરી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. માં વપરાયેલી ભાષાની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી નથી અને તેથી તેનું ખોટું અર્થઘટન કર્યું છે.

૧૧. વાટી બોર્ડના દાવાની સત્યતાના પાસા પર, વકીલે દલીલ કરી હતી કે નીચેની અદાલતે અવલોકન કરવામાં ધોર ભૂલ કરી છે કે પક્ષકારો દ્વારા અને તેમની વચ્ચે થયેલ કરાર રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી, અને તેથી, દાવાની સત્યતાની તપાસ કરી શકાતી નથી. અને ખાતરી કરી. તેમણે આ કોર્ટનું એ

હકીકત તરફ ધ્યાન દોર્યું હતું કે જ્યારે તે સામાન્ય જ્ઞાનની બાબત છે કે એકવાર વિવિધ સેવાઓ માટેના શુલ્ક કાયદાકીય રીતે નિયમનો હેઠળ નિર્ધારિત કરવામાં આવે છે, અને નિયમોની ઉક્ત જોગવાઈઓને આધારે, તે જ વસૂલવામાં આવે છે, દેખીતી રીતે, કરાર/કરારનો ભાગ બનતા કરારો વૈધાનિક પ્રકૃતિના હોવાને કારણે, હંમેશા ટ્રાયલની કાર્યવાહી દરમિયાન રજૂ કરી શકાય છે.

૧૨. દાવો દાખલ કરવા માટેની સમય મર્યાદાની ગણતરીના પાસા પર, વકીલે દલીલ કરી હતી કે આ કાયદા અને તથ્યોનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે, અને તેથી, જ્યાં સુધી આ પાસું પર વિચાર-વિમર્શ અને નિર્ણય લેવામાં ન આવ્યો હોય, અને રેકૉર્ડ પરના અગ્રણી પુરાવાઓ દ્વારા સાબિત ન થાય, એવું કહી શકાય નહીં કે દાવો મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવશે, અને તેથી, આ મુદ્દા પરના તારણો ભૂલભરેલા છે.

૧૩. વિદ્વાન એડવોકેટે વધુમાં એવી દલીલ કરી હતી કે અરજદાર દ્વારા ફરિયાદમાં સ્પષ્ટપણે તથ્યોની દલીલ કરવામાં આવી હતી તેમજ કાર્યવાહીનું કારણ પણ ફરિયાદમાં યોગ્ય રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. એટલે કે, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧[d] સી.પી.સી. હેઠળ સત્તાના ઉપયોગના શ્રેશોલ્ડ પર ફરિયાદને નકારી શકાય નહીં. કે, એપ્લિકેશન આંક ના સંદર્ભમાં. ૨૨, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ [d] સી.પી.સી. હેઠળ, કોર્ટે ફક્ત ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનોની તપાસ કરવાની રહેશે અને ફરિયાદને સંપૂર્ણ રીતે વાંચવી જરૂરી છે. કે, બચાવ પ્રતિવાદીઓ માટે ઉપલબ્ધ છે અથવા તેમના દ્વારા લેખિત નિવેદનમાં લેવામાં આવેલી અરજી અથવા તેમના

દ્વારા દાખલ કરાયેલી અન્ય કોઈપણ અરજી ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ [d] સી.પી.સી. હેઠળ અરજી પર નિર્ણય લેવાનો આધાર હોઈ શકે નહીં. તે, દાવો નક્કી કરવા માટે ફક્ત વાદીમાંની દલીલો જ યોગ્ય છે. કે, વાદીએ કરાર મુજબ રકમની વસૂલાત માટે દાવો દાખલ કરવા માટે કાર્યવાહીનું કારણ દર્શાવવાની ફરિયાદમાં સ્પષ્ટપણે દલીલ કરી છે. કે, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે ૧૭મી માર્ચ ૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ [એ] સી.પી.સી. હેઠળ ફરિયાદને નકારીને કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ ન હોવાનું માનવામાં ભૂલ કરી છે. તેથી, અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. /વાદી આ અપીલને મંજૂરી આપીને વાદગ્રસ્ત હુકમને રદ કરવા માટે.

૧૪. તેમની દલીલોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

[a] વીરેન્દ્ર નાથ ગૌતમ વિ. સતપાલ સિંહ, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૭ SC ૫૮૧;

[b] પોપટ અને કોટેચા પ્રોપર્ટી વિ. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા સ્ટાફ એસોસિયેશન, [૨૦૦૫] ૭ એસ.સી.સી. ૫૧૦;

[c] અશરફ કોક્કુર વિ. KV અબ્દુલ ખાદર અને Ors., [૨૦૧૫] ૧ એસ.સી.સી. ૧૨૯;

[d] છોતનબેન અને એન.આર. વિ કિરીટભાઈ જલકૃષ્ણભાઈ ઠક્કર [૨૦૧૮] ૬ એસ.સી.સી. ૪૨૨;

૧૫.પ્રતિવાદી પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સલિલ ઠાકોરે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ એ નિષ્કર્ષ પર આવવા માટે સંપૂર્ણ રીતે ન્યાયી હતી કે ફરિયાદમાં વાસ્તવમાં કોઈ તારીખો દર્શાવવામાં આવી નથી, અને તેથી, કોર્ટ આ સંદર્ભમાં નિયત તારીખ ઓળખવાની સ્થિતિમાં ન હતી. વાદીને બાકી છે. ટ્રાયલ કોર્ટે વધુ અવલોકન કર્યું છે કે પ્રતિવાદી તરફથી વાદીને ચૂકવણીની ચોક્કસ રકમની ગણતરી ચોક્કસ કહી શકાય નહીં. તે, વાદી, વાદી દ્વારા ઉત્પાદિત દસ્તાવેજો કોઈપણ તારીખો સહન કરતા નથી, અને તેથી, નીચેની અદાલત વાદી દ્વારા દાવો કરાયેલી રકમની ગણતરી કરવાની સ્થિતિમાં ન હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વાદી દ્વારા દાવો દાખલ કરવા માટેની કાર્યવાહીનું કારણ દેખીતી રીતે દલીલ કરવામાં આવી ન હતી અથવા તે ફરિયાદીમાંથી વાંચી શકાય છે. તે, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧[d] સી.પી.સી. સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે કે જ્યાં ફરિયાદના વાંચનમાંથી કાર્યવાહીનું કારણ બહાર આવ્યું નથી, ત્યાં ફરિયાદને નકારવી જરૂરી છે. તે, પક્ષકારો વચ્ચેનો કથિત કરાર વાદી દ્વારા રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો, તેમ છતાં, દાવો દાખલ કરીને રજૂ કરવા માટે બંધાયેલા હતા. કે, પ્રતિવાદીની જવાબદારી આવા કરારના આધારે નક્કી કરી શકાતી નથી. કે, કઈ રીતે ઉક્ત રકમની ગણતરી કરવામાં આવી હતી અને દાવોની રકમ કઈ તારીખથી બાકી હતી તે અરજીઓમાંથી ક્યાંય જોવા મળતું નથી. કે, રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા પક્ષકારો વચ્ચેના કોઈપણ કરારની ગેરહાજરીમાં, ફરિયાદમાં કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ નથી, અને તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ફરિયાદને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢવામાં આવી હતી. તે, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૪ સી.પી.સી. માટે વાદીએ એવા

તમામ દસ્તાવેજો રજૂ કરવા જરૂરી છે કે જેના પર વાદી આધાર રાખે છે. તેમણે ઓર્ડર ૭ નિયમ ૨ સી.પી.સી. ની જોગવાઈઓ તરફ પણ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું અને એવી દલીલ કરી હતી કે વાદી દ્વારા જ જરૂરી વિગતો વાદીએ જ રજૂ કરવી જોઈએ. કે, વર્ષ ૨૦૦૪ માં, કરારની અવધિ સમાપ્ત થઈ ગઈ અને વાદીએ કરારની સમાપ્તિની તારીખથી ત્રણ વર્ષમાં દાવો દાખલ કરવા માટે બંધાયેલા હતા. કબૂલ છે કે, વાદીએ વર્ષ ૨૦૧૧ માં દાવો દાખલ કર્યો હતો અને તેથી, તે મર્યાદા કાયદાની જોગવાઈઓ દ્વારા સ્પષ્ટપણે પ્રતિબંધિત છે. તેમણે એવી દલીલ કરી હતી કે મર્યાદાની મુદતની અંદર દેવાની કોઈ સ્વીકૃતિ ન હતી જેથી કરીને મર્યાદા વધારવામાં આવે, ન તો કરાર કાયદાની કલમ ૨૫ લાગુ કરવા માટે ચૂકવણી કરવાના વચન સાથે દેવાની સ્વીકૃતિ હતી. પ્રતિવાદીની બાકી રકમ ચૂકવવાની ઓફર તમામ વિવાદોના સમાધાન માટે અને પ્લોટની ફાળવણી નિયમિત કરવાની શરતે હતી. કોન્ટ્રાક્ટ એક્ટની કલમ ૨૫ માં ઉલ્લેખિત કર્યા મુજબ આવી ઓફરને વચનથી ચૂકવવાના વચન તરીકે ગણી શકાય નહીં. બિનશરતી હોવી જોઈએ. કે, વાદી દ્વારા દાવો દાખલ કરવા માટેની કાર્યવાહીના કારણની જાહેરાત ન કરવા માટે, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧[d] સી.પી.સી. હેઠળ ફરિયાદને નકારવાના તબક્કે કોર્ટ દ્વારા વિચારણાની જરૂર છે. તે, વાદીએ તેને હુકમનામું મેળવવા માટે સક્ષમ કરવા માટે જરૂરી તથ્યો સ્પષ્ટપણે અવગણવા જોઈએ અને દસ્તાવેજો રજૂ કરવા જોઈએ કે જેના પર કાર્યવાહીનું કારણ આધારિત છે. તે, જ્યારે કાર્યવાહીનું કારણ કરાર પર આધારિત હતું,તે જ વાદી દ્વારા રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવું આવશ્યક છે. કે, વાદીએ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ ખુલાસો કર્યો છે કે તેની પાસે આવા કોઈ દસ્તાવેજો

ઉપલબ્ધ નથી. કે, ફરિયાદ નીચેની અદાલત દ્વારા યોગ્ય રીતે નકારી કાઢવામાં આવી છે અને આ અદાલત દ્વારા કોઈ દખલ જરૂરી નથી. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા પ્રતિવાદીને અપીલને ફગાવી દેવા અને તેના દ્વારા નિર્ણયની પુષ્ટિ કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. તેમની દલીલોના સમર્થનમાં, નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો હતો.

[a] ચર્ચ ઓફ ક્રાઈસ્ટ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ એન્ડ એજ્યુકેશનલ ચેરીટેબલ સોસાયટી [તેના અધ્યક્ષ દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ] વિ. પોનીઅમ્મન એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ [તેના ચેરપર્સન/મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ], [૨૦૧૨] ૮ એસ.સી.સી. ૭૦૬;

[b] હરદેશ ઓરેસ [P] લિમિટેડ વિ. હેડે એન્ડ કંપની, [૨૦૦૭] ૫ એસ.સી.સી. ૬૧૪ માં અહેવાલ;

[c] શ્રી એચડી વશિસ્તા વિ. મેસર્સ ગ્લેક્સો લેબોરેટરીઝ [I] પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, [૧૯૭૮] ૧ એસ.સી.સી. ૧૭૦ માં અહેવાલ;

[d] ટી. અરિવંદમ વિ. ટી.એસ. સત્યપાલ અને એનઆર., એ.આઈ.આર. ૧૯૭૭ SC ૨૪૨૧ [૧] માં અહેવાલ.

[e] મદ્રાસ સ્ટીમ નેવિગેશન કંપની લિમિટેડ વિ. શાલીમાર વર્ક્સ લિમિટેડ., એ.આઈ.આર. ૧૯૧૫ Cal માં અહેવાલ. ૬૮૧;

[f] શ્યામ સુંદર મિશ્રા વિ. મ્યુનિસિપલ ચેરમેન, પરલકીમેડી, એ.આઈ.આર.
૧૯૬૪ ઓરિસ્સા ૧૧૧ માં અહેવાલ;

[g] યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિ. બીકાનેર ટેક્સટાઈલ્સ એન્ડ ઓર., એઆઈઆર
૧૯૬૧ રાજ ૨૧૧ માં અહેવાલ; અને

[h] ગુરદિત સિંઘ અને Ors. વિ. મુન્શા સિંઘ એન્ડ ઓર્સ., [૧૯૭૭] ૧
એસ.સી.સી. ૭૯૧ માં અહેવાલ.

૧૬. અમે પક્ષકારોની દલીલો સાથે વ્યવહાર કરીએ તે પહેલાં, જો અમે એપ્લિકેશન આંક નો સંદર્ભ લઈએ તો તે યોગ્ય રહેશે. ૨૨ પ્રતિવાદી દ્વારા ફરિયાદને નકારવા માટે અરજ કરવામાં આવે છે. પ્રતિવાદી દ્વારા તેમની અરજીમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે દાવો પ્લોટ નં. ૧૪૪, વાદી દ્વારા વિવાદ ઊભો કરવામાં આવ્યો હતો અને કથિત બાકી રકમના પ્રતિવાદીઓ સામે ખોટા આક્ષેપો કરવામાં આવ્યા હતા. કે, વર્ષ ૨૦૦૭ માં, દાવો પ્લોટનો કબજો વાદી દ્વારા ગેરકાયદેસર રીતે છીનવી લેવામાં આવ્યો હતો. તે વધુમાં એવરેજ કરવામાં આવે છે કે વાદી દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૭ માં રકમની વસૂલાત માટે કાનૂની નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી જેનો પ્રતિવાદી દ્વારા યોગ્ય રીતે જવાબ આપવામાં આવ્યો હતો; કારણ કે વાદી કથિત રકમની વસૂલાત માટે કાયદેસર રીતે હકદાર ન હતા. કથિત રકમની વસૂલાત માટે નિર્ધારિત મર્યાદાના સમયગાળામાં વાદી દ્વારા કોઈ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી ન હોવાથી, અને તેથી, મર્યાદાના કાયદાની જોગવાઈઓ દ્વારા દાવો પ્રતિબંધિત કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, દાવો રદ

કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી કારણ કે તે દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવ્યો હતો. મર્યાદા અધિનિયમની જોગવાઈઓ. આ અરજીનો ફરિયાદી દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે, તેમના આદેશમાં મર્યાદાના મુદ્દાનો નિર્ણય કરતી વખતે, પેરા ૨૨ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:-

"ઉપરોક્ત કાનૂની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, લેટર માર્ક ૪/૧૦ પર ફરીથી વિચાર કરવામાં આવી શકે છે. ઉપરોક્ત પત્રમાં, સંરક્ષણએ ખાસ સ્વીકાર્યું છે કે તેમના વતી નવા ભાગીદારો GMB ના તમામ બાકી લેણાં જમા કરાવવા માટે 'તૈયાર અને તૈયાર' છે. નિયમો અને વિનિયમો અનુસાર, અમારા પ્લોટને કાયમી ધોરણે નિયમિત કરવાને આધીન' આમ પત્રની તારીખે, એટલે કે, ૨૭.૦૮.૨૦૧૦ના રોજ તમામ બાકી લેણાં જમા કરવાની સ્પષ્ટ તૈયારી, આ હકીકત સાથે જોડાયેલી પત્ર પરથી અનુમાન લગાવી શકાય છે કે લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૧૮ હેઠળના કેસ કાયદાના અવલોકન પર, તે સ્પષ્ટ છે કે અવ્યવસ્થિત જવાબદારીના અસ્તિત્વની કબૂલાત પણ કેસને આ કલમના કાર્યક્ષેત્રમાં લાવશે , પરંતુ જો જવાબદારી એ જરૂરી પરિણામ છે તે તથ્યો પર પ્રવેશ છે, તો તે મર્યાદાના હેતુ માટે પૂરતી સ્વીકૃતિ હશે."

૧૭. આમ, ટ્રાયલ જજ દ્વારા સ્પષ્ટપણે જોવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીએ અવ્યવસ્થિત જવાબદારીના અસ્તિત્વની હકીકતો સ્વીકારી હતી, અને તેથી, પ્રતિવાદી દ્વારા મર્યાદાના હેતુ માટે પૂરતી સ્વીકૃતિ જારી કરવામાં આવી હતી.

અજમાયશ ન્યાયાધીશે અસ્પષ્ટ નિર્ણયના પેરા ૨૩ માં વધુ અવલોકન કર્યું છે કે માર્ચ ૪, ૨૦૧૦ ના પત્રની ભાષા સૂચવે છે કે પ્રતિવાદી દ્વારા વાદીને દેવાની સ્વીકૃતિ હતી. આદેશના પેરા ૨૮ માં, ટ્રાયલ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૨૮. આ અદાલતમાં કોઈ શંકા નથી કે જ્યારે પ્લોટને નિયમિત કરવા માટેની વિનંતી સત્તાવાળાઓ સમક્ષ કરવામાં આવે છે, અને પ્લોટના નિયમિતકરણ માટે બાકી રકમ ચૂકવવાની તૈયારી અને તૈયારી (જોકે, પ્રતિવાદી વતી તૃતીય-પક્ષ દ્વારા) , ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૫ ની શરતો સંતુષ્ટ છે અને તેથી જ્યારે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે ૧૯.૦૩.૨૦૧૦ થી નવી મર્યાદા શરૂ થશે ૧૬.૦૮.૨૦૧૧ ના રોજ, તે મર્યાદાના સમયગાળાની અંદર હતું, આ અદાલતે તારણ કાઢ્યું હતું કે સંહિતાના ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ હેઠળની અરજી કથિત રૂપે પ્રતિબંધિત હોવાને કારણે ચાલુ રાખી શકાતી નથી."

હવે, વાસ્તવિક પરિસ્થિતિઓ સાથે કામ કરતા પહેલા, કાનૂની દાયરામાં ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. ના સ્પેક્ટ્રમની નોંધ લેવાની જરૂર છે.

૧૮. અપીલને મંજૂરી આપતી વખતે, છોતનબેન અને એનઆરમાં સુપ્રીમ કોર્ટે. વિ. કિરીટભાઈ જલકુષણભાઈ ઠક્કર અને ઓ.આર.એસ. [ઉપર મુજબ] પેરા ૧૫ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧(ડી) સી.પી.સી. હેઠળની અરજીના સંદર્ભમાં મુદ્દાના જવાબ માટે શું સુસંગત છે, તે ફરિયાદમાંના નિવેદનોની તપાસ કરવા માટે છે. ફરિયાદને સંપૂર્ણ રીતે વાંચવી જરૂરી છે. સંરક્ષણ માટે ઉપલબ્ધ પ્રતિવાદીઓ અથવા તેમના દ્વારા લેખિત નિવેદનમાં લેવામાં આવેલી અરજી અથવા તેમના દ્વારા દાખલ કરાયેલ કોઈપણ અરજી, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧(ડી) હેઠળ અરજીનો નિર્ણય લેવા માટેનો આધાર હોઈ શકે નહીં."

૧૯. આમ, હાલના કેસના તથ્યોમાં મર્યાદા દ્વારા દાવાને પ્રતિબંધિત કરવા અંગેનો મુદ્દો એક ટ્રાયલેબલ મુદ્દો છે અને જેના કારણે ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ [d] સી.પી.સી. હેઠળ સત્તાના ઉપયોગના શ્રેષ્ઠોત્ક પર ફરિયાદને નકારી શકાતી નથી. . વિદ્વાન અજમાયશ ન્યાયાધીશ દ્વારા આપવામાં આવેલા તારણો કાયદેસર અને યોગ્ય નથી તેમજ સંબંધિત મુદ્દાના સંદર્ભમાં સુપ્રીમ કોર્ટના વિવિધ નિર્ણયોમાં દર્શાવવામાં આવેલી સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ સાથે સુસંગત છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ ન્યાયાધીશ ફરિયાદના વાંચનમાંથી દેખીતી કાર્યવાહીના કોઈ કારણના ક્ષેત્રમાં ગયા છે અને તેથી, ફરિયાદને નકારી કાઢવાની જરૂર છે. તે આંક એપ્લિકેશનમાંથી દેખાય છે. ૨૨ કે વાદી દ્વારા "કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ" ના આધારે ફરિયાદને નકારી કાઢવા માટે પ્રતિવાદી દ્વારા આવી કોઈ અરજી કરવામાં આવી ન હતી. જો કે, અહીંથી ઠપ કરવામાં આવેલ હુકમ પરથી એવું જણાય છે કે સંબંધિત પક્ષોની દલીલો પૂર્ણ કર્યા પછી, જવાબમાં, વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા દલીલો આગળ વધારવામાં આવી હતી કે વાદી માટે દાવો દાખલ કરવા અને તેને

નામંજૂર કરવા માટે કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ નથી. નિશ્ચિતપણે, ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧[a] સી.પી.સી. હેઠળ, કોર્ટ કોઈપણ સમયે આ મુદ્દાની તપાસ કરશે; જો વિનંતી કરવામાં આવે. અહીં, અમે ફરિયાદના પેરા ૯ માં ઉઠાવવામાં આવેલ વિવાદનો અનુવાદ કરવા માંગીએ છીએ, જે નીચે મુજબ પ્રદાન કરે છે:-

"પ્રતિવાદી ૨૭મી ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ના રોજ કરારની શરતો મુજબ સમય મર્યાદામાં વાદીને બાકી કિંમત ચૂકવવામાં નિષ્ફળ ગયો હોવાથી, દાવો પ્લોટનો કબજો વાદી દ્વારા લેવામાં આવ્યો હતો અને પ્રતિવાદી દ્વારા વારંવાર વિનંતીઓ કરવામાં આવી હતી. ૨૨મી માર્ચ ૨૦૧૦ અને ૨૭મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ના પત્રો દ્વારા રકમની ચૂકવણી કરવી. જો કે, વાદી દ્વારા માંગણી મુજબ કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી ન હતી અને તેથી, દાવો દાખલ કરવા માટે કાર્યવાહીનું કારણ ઊભું થાય છે."

૨૦. વાદીએ રૂ.ની રકમની પણ ગણતરી કરી છે. ૧,૯૭,૬૩,૧૨૯/= ફરિયાદના પેરા ૭ માં સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવ્યા મુજબ. પેરા-૯માં વાદીમાં કરાયેલા નિવેદનોના સ્પષ્ટ અને સાદા વાંચન પરથી, અમારો અભિપ્રાય છે કે વાદીએ દાવો દાખલ કરવા માટે કાર્યવાહીનું કારણ સ્પષ્ટપણે દાખવ્યું છે. વીરેન્દ્ર નાથ ગૌતમ વિ. સતપાલ સિંહ [સુપરા]ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે લોક પ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ ની કલમ ૬૨, ૮૩ માં નિર્ધારિત જોગવાઈના સંદર્ભમાં આદેશ VII રુલ ૧૧[a] સી.પી.સી. ને નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:-

"૩૧. અભિવ્યક્તિ 'ભૌતિક તથ્યો' ન તો અધિનિયમમાં અને ન તો કોડમાં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે. શબ્દકોશના અર્થ મુજબ, 'સામગ્રી' નો અર્થ 'મૂળભૂત', 'મહત્વપૂર્ણ', 'મૂળભૂત', 'કાર્ડિનલ', 'કેન્દ્રીય' થાય છે. , 'નિર્ણાયક', 'આવશ્યક', 'મુખ્ય', 'અનિવાર્ય', 'પ્રાથમિક' અથવા 'પ્રાથમિક' [બર્ટન્સ લીગલ થીસોરસ (ત્રીજું એડન.) વાક્ય, તેથી, તે હકીકતો કહી શકાય કે જેના પર પક્ષકાર તેના દાવા અથવા બચાવ માટે આધાર રાખે છે, અન્ય શબ્દોમાં, 'ભૌતિક તથ્યો' એવા તથ્યો છે કે જેના પર વાદીની કાર્યવાહીનું કારણ અથવા પ્રતિવાદીનો બચાવ 'સામગ્રી' તરીકે કહી શકાય તથ્યો દરેક કેસના તથ્યો પર નિર્ભર રહેશે અને સાર્વત્રિક એપ્લિકેશનનો કોઈ નિયમ નક્કી કરી શકાતો નથી, તેમ છતાં, તમામ મૂળભૂત અને પ્રાથમિક તથ્યો કે જે કોઈ કારણના અસ્તિત્વને સ્થાપિત કરવા માટે પક્ષ દ્વારા ટ્રાયલ વખતે સાબિત કરવા આવશ્યક છે. કાર્યવાહી અથવા બચાવ એ ભૌતિક તથ્યો છે અને પક્ષ દ્વારા દલીલમાં જણાવવું આવશ્યક છે."

૨૧. દલીલો પરથી, અમને એવું જણાય છે કે વાદી દ્વારા કાર્યવાહીનું કારણ જે ભૌતિક હકીકતો ઊભી થશે તે વાદી દ્વારા રેકર્ડ પર યોગ્ય રીતે મૂકવામાં આવી હતી. ભૌતિક તથ્યો દરેક કેસના તથ્યો પર આધાર રાખે છે અને સાર્વત્રિક એપ્લિકેશનનો કોઈ નિયમ મૂકી શકાતો નથી. કોઈપણ સમયે, જો વાદી દ્વારા એવું જાહેર કરવામાં આવે કે કરાર અથવા અન્ય કોઈપણ સંબંધિત દસ્તાવેજો ઉપલબ્ધ ન હતા અથવા તે પછીથી ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે, અથવા તે રજૂ

કરવામાં અસમર્થ હોવાનો અર્થ એ નથી કે ટ્રાયલ દરમિયાન પણ, વાદી સમાન ઉત્પાદન કરવાની સ્થિતિમાં નથી. દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા ન હોવાના આધારે દાવો નકારી શકાય નહીં.

૨૨. પોપટ અને કોટેચા પ્રોપર્ટી વિ. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા સ્ટાફ એસોસિએશન [ઉપર મુજબ] ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે, પેરા ૧૦ પરના તેના નિર્ણયમાં, નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"ઓર્ડર ૭ નિયમ ૭ ની કલમ (ડી) દાવોની વાત કરે છે, જેમ કે કોઈ કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવા માટે ફરિયાદમાંના નિવેદનમાંથી દેખાય છે. ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. હેઠળ દાખલ કરાયેલ અરજીની વિચારણા કરતી વખતે વિવાદિત પ્રશ્નોનો નિર્ણય કરી શકાતો નથી. કલમ (d) ઓર્ડર ૭ ના રુલ ૧૧ માત્ર એવા કિસ્સાઓમાં જ લાગુ પડે છે કે જ્યાં વાદી દ્વારા વાદીમાં કોઈ પણ શંકા કે વિવાદ વગર આપેલું નિવેદન બતાવે છે કે દાવો અમલમાં હોય તેવા કોઈપણ કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે."

૨૩. ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. હેઠળ અરજી પર વિચાર કરતી વખતે, અદાલતે પ્રતિવાદી દ્વારા તેના લેખિત નિવેદનમાં રચાયેલ સંરક્ષણને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી. ફરિયાદી કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ જાહેર કરે છે કે કેમ તે પ્રશ્નનો નિર્ણય ફરિયાદમાં જ સમાવિષ્ટ એવર્મેન્ટ્સને જોઈને કરવાનો છે અને લેખિત નિવેદનમાં સંરક્ષણને નહીં. જોવું એ છે કે ફરિયાદનું અર્થપૂર્ણ વાંચન કાર્યવાહીનું કારણ જાહેર કરે છે કે નહીં. અરજી પર વિચાર કરતી વખતે, વાદીના કેસની

તાકાત કે નબળાઈ જોવાની નથી. કોર્ટે પ્લાન્ટ અને વાદીની સાથેના દસ્તાવેજો જોવું જોઈએ અને પ્રતિવાદીના બચાવ અથવા પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આધાર રાખેલા દસ્તાવેજો નહીં. ફરિયાદના તમામ ફકરાઓના સંયુક્ત વાંચન પર કાર્યવાહીનું કારણ બહાર કાઢવાનું છે. ફરિયાદમાં કાર્યવાહીનું કારણ ન જાહેર કરવું અને દાવા માટે કાર્યવાહીના કારણની ગેરહાજરી વચ્ચે તફાવત છે. કોર્ટ માટે તે યોગ્ય નથી કે કાર્યવાહીનું કારણ બનેલા તમામ આરોપોની ચોકસાઈ અથવા અન્યથા કાર્યવાહીનું કારણ બનેલા આરોપોની સચોટતા અથવા અન્યથા જે આરોપો છે તે ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧[a] સી.પી.સી. ના કાર્યક્ષેત્રની બહાર છે જ્યાં આરોપો ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલ પ્રથમ દૃષ્ટિએ કાર્યવાહીનું કારણ જાહેર કરે છે, ફરિયાદને નકારી શકાય નહીં.

૨૪. સર્વોચ્ચ અદાલતે હરદેશ ઓરેસ [પી] લિમિટેડ વિ. હેડે એન્ડ કંપની [ઉપર મુજબ] ના કેસમાં, પેરા ૨૫ પરના તેના નિર્ણયમાં નીચે મુજબનું નિરીક્ષણ કર્યું છે અને નિરીક્ષણ કર્યું છે:-

"૨૫. ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી.ની ભાષા એકદમ સ્પષ્ટ અને અસ્પષ્ટ છે. ફરિયાદને મર્યાદાના આધાર પર જ નકારી શકાય છે જ્યાં દાવો કોઈ કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત હોવાનું વાદીમાંના નિવેદનમાંથી દેખાય છે. શ્રી નરીમને એવું ન કર્યું. ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ ની કલમ (ડી) ના અર્થમાં 'કાયદો' એ વાતનો સારી રીતે સમાધાન છે કે શું ફરિયાદી કાર્યવાહીનું કારણ જાહેર કરે છે તે હકીકતનો પ્રશ્ન છે, પરંતુ શું તે કરે છે કે નહીં તે વાદીને વાંચીને જ

શોધી કાઢવું જોઈએ તેમની સંસ્થા, હુકમ ૭ ના રુલ ૧૧ ની કલમ (ડી) લાગુ પડે છે કે કેમ તે જાણવા માટે સંપૂર્ણ રીતે ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલ નિર્ણયને જોવાની જરૂર છે પેસેજ અને તેને હરીફાઈમાંથી એકલતામાં વાંચવા માટે, જો કે તે પદાર્થ છે અને માત્ર તે સ્વરૂપ નથી કે જેને જોવાનું હોય છે, દલીલનો અર્થ એવો કરવો જોઈએ કારણ કે તે શબ્દોના ઉમેરા અથવા બાદબાકી અથવા તેના દેખીતા વ્યાકરણમાં ફેરફાર કર્યા વિના છે. સમજણ."

૨૫. ચર્ચ ઓફ ક્રાઈસ્ટ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ એન્ડ એજ્યુકેશનલ ચેરીટેબલ સોસાયટી [ઉપર મુજબ] ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે, નિર્ણયના પેરા ૧૦ માં, નીચે મુજબ રાખવામાં અને અવલોકન કર્યું છે:-

".. .. ઉપરોક્તથી તે સ્પષ્ટ છે કે જ્યાં ફરિયાદી કાર્યવાહીનું કારણ જાહેર કરતું નથી, દાવો કરવામાં આવેલ રાહત ઓછી મૂલ્યવાન છે અને કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સમયની અંદર સુધારેલ નથી, કોઈપણ કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે, જરૂરી નકલો જોડવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. અને વાદી નિયમ ૮ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો કોર્ટ પાસે તેને નકારવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ નથી. દાવોનો તબક્કો કાં તો ફરિયાદની નોંધણી કરતા પહેલા અથવા પ્રતિવાદીઓને સમન્સ જારી કર્યા પછી અથવા ટ્રાયલના નિષ્કર્ષ પહેલા કોઈપણ સમયે."

૨૬. ગુરદિત સિંહ અને ઓઆરએસના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત. વિ. મુન્શા સિંઘ અને ઓ.આર.એસ. [ઉપર મુજબ] એ ધાર્યું અને અવલોકન કર્યું કે, ".. અભિવ્યક્તિ "ક્રિયાનું કારણ" કેટલીકવાર હકીકતો અને સંજોગોના પ્રતિબંધિત વિચારને અભિવ્યક્ત કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવાય છે જે કાં તો ઉદ્બંધન અથવા અધિકારનો આધાર બનાવે છે અને વધુ નહીં. વ્યાપક અને વધુ વ્યાપક અર્થમાં, તેનો ઉપયોગ ભૌતિક તથ્યોના સંપૂર્ણ બંડલને દર્શાવવા માટે કરવામાં આવ્યો છે જેને સફળ થવા માટે વાદીએ સાબિત કરવું આવશ્યક છે આ તે તમામ આવશ્યક તથ્યો છે જેના પુરાવા વિના વાદીએ તેના દાવામાં નિષ્ફળ જવું જોઈએ."

૨૭. એ.આઈ.આર. ૧૯૫૭ SC ૯૫ માં નોંધાયેલ પિપ્રાઈથ સુગર મિલ્સ લિમિટેડ વિ. પિપ્રાઈથ સુગર મિલ્સ મઝદૂર યુનિયનના કિસ્સામાં, મેનેજમેન્ટ દ્વારા ખસેડવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપતી વખતે, સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું કે,

".. ૩જી જાન્યુઆરી ૧૯૫૧ અને ૧૦મી જાન્યુઆરી ૧૯૫૧ના પત્રોમાં મેનેજમેન્ટે આપેલા વચન માટે વિચારણા કરવામાં આવી હતી કે કેમ તે પ્રશ્ન ત્યારે જ ઉદ્ભવે છે જ્યારે p ૭૩ પત્રોમાં સમાવિષ્ટ ઓફર પ્રતિવાદી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હોય, જેથી કરારમાં પરિપક્વ થઈ શકે. અને જો પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ નિષ્કર્ષિત સમજૂતી ન હોય, જેમ કે ટ્રિબ્યુનલે પોતે જ રાખ્યું હતું, તો પછી તે વિચારણા દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું કે

કેમ તે અંગેનો આગળનો પ્રશ્ન ઊભો થશે નહીં, અને તેની શરતોમાંથી એક બનવાનો કોઈ પ્રશ્ન નથી. સેવા."

૨૮. શ્રી એચડી વશિષ્ઠ વિ. મેસર્સ.ના કિસ્સામાં. ગ્લેક્સો લેબોરેટરીઝ [I] પ્રાઇવેટ લિમિટેડ [ઉપર મુજબ], સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે બરતરફીને પડકારતો દાવો ટકી શકે નહીં, જો ફરિયાદમાં બરતરફીની ગેરકાયદેસરતા અંગે કાર્યવાહીનું કારણ રચવા માટે જરૂરી તથ્યોનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો ન હોત.

૨૯. ટી. અરિવંદમ વિ. ટી.એસ. સત્યપાલ અને એનઆરના કેસમાં. [ઉપર મુજબ], સર્વોચ્ચ અદાલતે જણાવ્યું હતું કે, "...ટ્રાયલ કોર્ટેએ પ્રથમ સુનાવણીમાં પક્ષકારની તપાસ કરવા માટે અનિવાર્યપણે આગ્રહ રાખવો જોઈએ જેથી બોગસ મુકદ્દમાને વહેલામાં વહેલી તકે સમાપ્ત કરી શકાય."

૩૦. મદ્રાસ સ્ટીમ નેવિગેશન કંપની લિમિટેડ વિ. શાલીમાર વર્ક્સ લિમિટેડ વચ્ચેના મામલામાં કલકત્તા હાઇકોર્ટ સમક્ષના કેસમાં, આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે, પેરા ૮ પરના તેના નિર્ણયમાં, નીચે મુજબ યોજાયેલ અને અવલોકન કર્યું:

"૮. તે એક પ્રશ્ન હોઈ શકે છે કે શું આ રીતે ઘડવામાં આવેલ ફરિયાદ, પેશકદમી પર આધારિત દાવાને યોગ્ય રીતે સમર્થન આપે છે, ખાસ કરીને કારણ કે ફરિયાદ કોઈ મહત્વપૂર્ણ બાબતમાં ખામીયુક્ત છે; ખાસ કરીને. તે ઓર્ડર ૭, નિયમ ૧ (e) હેઠળ અનિવાર્ય છે. કે ફરિયાદમાં, અન્ય વિગતો ઉપરાંત, "ક્રિયાનું કારણ અને તે ક્યારે ઊભું થયું તે હકીકતો હોવી જોઈએ

અને જો ફરિયાદની સારવાર કરવી હોય તો." પેશકદમીના આધારે વૈકલ્પિક દાવાની પરવાનગી આપવા માટે, ત્યાં એક અલગ તારીખ હશે કારણ કે તેને દૂષિત કાર્યવાહી માટેના દાવા તરીકે અથવા અપમાન માટેના દાવા તરીકે ગણવામાં આવે છે."

૩૧. શ્યામ સુંદર મિશ્રા વિ. મ્યુનિસિપલ ચેરમેન, પર્લકીમેડી [ઉપર મુજબ]ના કિસ્સામાં, એક કર્મચારી દ્વારા ઊભો થયેલો વિવાદ જે તેના એમ્પ્લોયર દ્વારા તેને સેવામાંથી બરતરફ કરવાથી નારાજ હતો. કોર્ટે નોંધ્યું અને અવલોકન કર્યું કે, ".. જો કોઈ કર્મચારી કે જે તેના એમ્પ્લોયર દ્વારા તેની સેવામાંથી બરતરફીથી વ્યથિત હોય તો તેને માત્ર તેની બરતરફી ખોટી હોવાની ઘોષણા માટે જ નહીં, પરંતુ બાકીની ચૂકવણી માટે પરિણામી રાહત માટે પણ દાવો કરવાનો અધિકાર છે. વેતન અને અન્ય વેતન."

૩૨. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિ. બીકાનેર ટેક્સટાઈલ્સ એન્ડ ઓઆરએસના કિસ્સામાં. [ઉપર મુજબ], ટાંકવામાં આવેલા કેસના તથ્યોને ધ્યાનમાં લેતા, બેન્ચે અવલોકન કર્યું કે, ".. આ ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૫ [૩] માં ઉલ્લેખિત પ્રકારનું વચન નથી..", અને તેથી, વાદી આ કરી શકતા નથી. ઉપરોક્ત દસ્તાવેજ પર તેના દાવાને આધાર આપો.

૩૩. તે સ્પષ્ટ છે કે ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી.ને ધ્યાનમાં લેવા માટે, કોર્ટે વાદીમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનોને સંપૂર્ણ રીતે જોવું પડશે અને તેનો ઉપયોગ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દાવોના કોઈપણ તબક્કે કરી શકાય છે. તે પણ સ્પષ્ટ છે કે

ત્વરિત કેસ [આંક. ૨૨] તત્પરીન છે અને તે કોર્ટની ફરજ છે કે તે વાદીમાં દલીલો/અરજીઓની ચકાસણી કરે. ટ્રાયલ કોર્ટે આ તથ્યોની અવગણના કરી અરજી આંક. ૨૨ અને આથી ફરિયાદમાં કરાયેલી દલીલોની અવગણના કરી હતી. આ તબક્કે, પ્રતિવાદી દ્વારા તેની અરજીમાં લેવામાં આવેલી અરજીઓ આંક. ૨૨ અથવા ફરિયાદમાં કાર્યવાહીનું કારણ જાહેર ન કરવાના વિવાદને ઉભો કરવો એ સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે, કારણ કે આ બાબતનો નિર્ણય ફક્ત સાદા નિવેદનો પર જ કરવાનો છે.

૩૪. બંધ કરતા પહેલા, અમે વિદ્વાન જજ દ્વારા સંબોધવામાં આવેલ મર્યાદાના પ્રશ્નનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. આ સંદર્ભમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રતિવાદી નંબર ૨ દ્વારા વાદીને લખેલા ૨૭મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ના પત્ર (માર્ક જ/૧૦) પર ઘણો આધાર રાખ્યો છે. આવા પત્રમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી "દરેક પ્લોટને કાયમી ધોરણે નિયમિત કરવાને આધીન, નિયમો અને નિયમો અનુસાર જીએમબીના તમામ બાકી લેણાં જમા કરાવવા તૈયાર અને તૈયાર છે". વિદ્વાન ન્યાયાધીશના જણાવ્યા મુજબ, આ ચૂકવણીના વચન સાથે બાકી રકમની સ્વીકૃતિ સમાન છે. ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૫ (૩) ની શરતોમાં, વિદ્વાન ન્યાયાધીશનો અભિપ્રાય હતો કે આવી તારીખથી, વાદીને દાવો દાખલ કરવા માટે નવી મર્યાદાનો સમયગાળો મળશે. તેથી, જ્યારે ૧૬મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૧ ના રોજ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે, વિદ્વાન ન્યાયાધીશના મતે, મર્યાદાની અવધિમાં હતો.

૩૫. અમારા મતે, ઉક્ત પત્ર (માર્ક ૪/૧૦) ની સામગ્રી દેવું ચૂકવવાનું વચન સ્થાપિત કરતી નથી. તે માત્ર લેણાં ચૂકવવાની ઓફર હતી; પ્લોટ કાયમી ધોરણે નિયમિત કરવાને આધીન. આમ, આ એક શરતી ઓફર હતી અને ચૂકવણી કરવાનું બિનશરતી વચન નહીં. આ ઓફરની શરતોમાં, જો વાદીએ શરતોને સ્વીકારી હોત તો જ તે નિષ્કર્ષિત કરારમાં પરિણમશે. કોઈ પણ સંજોગોમાં, ચુકવણી માટેની ઓફર બિનશરતી ન હતી અને તેથી તેને વચન તરીકે જોઈ શકાય નહીં. કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૫ ની પેટા કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત છે, જ્યારે લેખિતમાં કરવામાં આવે અને સંબંધિત વ્યક્તિ અથવા તેના વતી તેના એજન્ટ દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવે, ત્યારે નવી મર્યાદાની અવધિ આપવામાં આવશે.

૩૬. જો કે, આનો અર્થ એ નથી કે દાવો, અમારા મતે, મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત હતો. નોંધ્યું છે તેમ, આ કાયદો અને તથ્યોનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે. વાદીના જણાવ્યા મુજબ, પ્રતિવાદીએ બાકી રકમ ચૂકવી ન હતી અને પ્લોટ પરનો તેમનો કબજો રોકી રાખ્યો હતો. વાદીના જણાવ્યા મુજબ, લીઝ ચાર્જની ચૂકવણી ન કરવાને કારણે, નવીકરણ ચાર્જની ચૂકવણી ન કરવા અને લીઝના નવીકરણ માટે અરજી ન કરવાને કારણે, જીએમબીએ ૨૭મી ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ના રોજ વિવાદાસ્પદ પ્લોટનો કબજો ફરીથી શરૂ કર્યો, નિયમો અને નિયમો તેથી લીઝ ભાડા માટે જીએમબીનો દાવો ૨૭મી ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ સુધી લંબાવવામાં આવ્યો હતો. આ સંદર્ભમાં, પ્રશ્ન ઊભો થશે કે શું પ્રતિવાદી દ્વારા મર્યાદાના સમયગાળાની અંદર

દેવાની સ્વીકૃતિ હતી જે મર્યાદાની નવી લીઝ આપશે. આ સંદર્ભમાં, પ્રતિવાદી દ્વારા ખાસ કરીને ૧૯મી માર્ચ ૨૦૧૦ના માર્ક ૪/૮ અને ૨૭મી ડિસેમ્બર ૨૦૧૦ના રોજ માર્ક ૪/૧૦ લખેલા પત્રો મહત્વપૂર્ણ ગણાશે. ટ્રાયલ સમયે આ પાસાઓનો નિર્ણય કરવો આવશ્યક છે. કોઈપણ રીતે, તે આધાર પર ફરિયાદને નકારી શકાય નહીં.

૩૭. કાયદાના સ્થાયી સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શન આપીને, અહીં ઉપર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, અમે અરજી આંકને મંજૂરી આપતા ૧૭મી માર્ચ ૨૦૧૭ ના વાદગ્રસ્ત હુકમને બાજુ પર મૂકીને વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણને ઉલટાવવામાં કોઈ ખચકાટ અનુભવતા નથી. ૨૨ ઓર્ડર ૭ રુલ ૧૧ સી.પી.સી. હેઠળ પ્રતિવાદી-મૂળ પ્રતિવાદી દ્વારા ખસેડવામાં આવે છે, અને ત્યાંથી અરજદાર વાદીની ફરિયાદને નકારી કાઢવામાં આવે છે.

૩૮. પરિણામે, આ કેસના તથ્યોને ધ્યાનમાં લેતાં, રાજકોટની કોમર્શિયલ કોર્ટના વિદ્વાન જજ દ્વારા કોમર્શિયલ સિવિલ સૂટ નં. ૨૦/૨૦૧૬ માં અરજી આંક ૨૨ નીચે તારીખ ૧૭મી માર્ચ ૨૦૧૭ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ રદબાતલ ઠરાવવામાં આવે છે. કોમર્શિયલ કોર્ટ, રાજકોટ સમક્ષનો કોમર્શિયલ સિવિલ સૂટ નં. ૨૦/૨૦૧૬ પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે. કોમર્શિયલ કોર્ટ, રાજકોટના વિદ્વાન જજે કાયદા અનુસાર નવેસરથી કાર્યવાહી હાથ ધરવી. રજિસ્ટ્રીએ સંબંધિત કોર્ટને રેકર્ડ અને પ્રોસીડિંગ્સ તાત્કાલિક મોકલી આપવા.

આ તબક્કે, સામાવાળા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે એવી અરજ કરી હતી કે સામાવાળા અપીલ દાખલ કરી શકે તે માટે આ ચુકાદાના અમલ પર સ્ટે આપવામાં આવે. એવી જોગવાઈ કરવામાં આવે છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ૧૫મી નવેમ્બર ૨૦૧૮ સુધી દાવાની કાર્યવાહી શરૂ કરવી નહીં.

(અકીલ કુરેશી, ન્યાયમૂર્તિ)

(બી.એન. કારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.